

ปัจจัยร่วมทำนายพฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุ ของนักศึกษาพยาบาลในวิชาปฏิบัติการพยาบาล

มยุรี ลีทองอิน ปร.ด.*

สิริมาศ ปิยะวัฒนพงศ์ ปร.ด*

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงทำนายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลและปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาล 4 ปีการศึกษา 2556 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 149 ราย ศึกษาระหว่างธันวาคม 2556 – เมษายน 2557 ปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทัศนคติต่อผู้สูงอายุไทย พฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของอาจารย์และพยาบาลวิชาชีพ สิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วย และพฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามทัศนคติต่อผู้สูงอายุไทย 3) แบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของอาจารย์ 4) แบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ 5) แบบสอบถามการรับรู้สิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วย และ 6) แบบประเมินพฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของนักศึกษา ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.85; 0.96; 0.96; 0.91 และ 0.94 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา พบว่า 1) พฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมอยู่ระดับสูง 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ($r=.289, p<.01$), ทัศนคติต่อผู้สูงอายุ ($r=.161, p<.05$), การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของอาจารย์นิเทศ ($r=.190, p<.05$), การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ ($r=.165, p<.05$), และการรับรู้สิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วย ($r=.400, p<.01$) ส่วนประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล ($r=.152, p>.05$) 3) ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ การรับรู้สิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วย ($\beta =.398, p<.001$) และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ($\beta =.285, p<.001$) ร่วมทำนายร้อยละ 24.2 ($p<.05$)

ข้อเสนอแนะ ควรมีการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการความรู้และการจัดสิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วยเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ: การพยาบาลเฝ้าอาทรผู้สูงอายุ นักศึกษาพยาบาล

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาการปฏิบัติการพยาบาล 4 เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรพยาบาลบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประยุกต์และนำความรู้จากภาคทฤษฎีไปสู่การใช้กระบวนการพยาบาลเพื่อการดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในโรงพยาบาลแบบองค์รวม ที่ครอบคลุมการประเมินและการบำบัดทางการพยาบาลตลอดจนการวางแผนจำหน่าย เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางการพยาบาลผู้สูงอายุ¹ หรือมีคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมอื่นๆ² ซึ่งหัวใจของการปฏิบัติการพยาบาลทั่วไปที่สำคัญ คือ การพยาบาลอย่างเอื้ออาทร อันเป็นแนวคิดที่ประกอบด้วย มิติด้านจิตสังคม ด้านวิชาชีพ และด้านเทคนิคการปฏิบัติ³ เป็นการปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการด้วยความเมตตา กรุณา ด้วยบุคลิกภาพที่แสดงออกถึงความห่วงใย การให้ความเห็นอกเห็นใจ การให้ความสนใจ การช่วยเหลือเกื้อกูล ความนุ่มนวล อ่อนโยน และการให้ความไว้วางใจบนพื้นฐานการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์⁴ เน้นการสร้างสัมพันธภาพ การสื่อสาร การปฏิบัติด้วยการใช้ความสามารถและทักษะเชิงวิชาชีพ การเคารพความเป็นบุคคลของผู้ป่วย⁵ และการเอาใจใส่ประจวบจญาติ⁶ แต่ด้วยลักษณะเฉพาะของผู้สูงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการชรา ส่งผลให้กำลังสำรองลดลง อាកพรและอาการแสดงที่ไม่ตรงไปตรงมา การมีโรคร่วม การได้รับยาหลายชนิดและความไม่เอื้ออำนวยของสังคม ทำให้การปฏิบัติพยาบาลผู้สูงอายุต้องเน้นความสำคัญของการพยาบาลเอื้ออาทรที่ต้องครอบคลุมทั้งพฤติกรรมผู้ให้บริการที่เอื้ออาทรระบบบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อม⁷

สืบเนื่องจากสรุปประเมินผลวิชาปฏิบัติการพยาบาล 4 สายการพยาบาลผู้สูงอายุ⁸ ในปี พ.ศ. 2555 พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้ 1) การฝึกปฏิบัติการดูแลผู้สูงอายุ ทำให้ผู้เรียนทราบถึงปัญหาเข้าใจแนวทางการดูแลและการเข้าถึงผู้สูงอายุ “รู้สึกดีใจทุกครั้งที่มีผู้ป่วยเห็นหน้าแล้วยิ้มให้” “มาฝึกงานแล้วรู้สึกชอบผู้สูงอายุ” 2) สิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วยมีความพร้อมด้านต่าง ๆ อาทิ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ 3) พฤติกรรมพยาบาลของอาจารย์นิเทศเป็นต้นแบบที่ดีในการปฏิบัติงาน

ทั้งด้านการปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยและการอธิบายความรู้ แนวคิดหลักในการพยาบาลผู้สูงอายุ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ และกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ทำให้มองเห็นความแตกต่างระหว่างการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ “สังเกตเห็นอาจารย์ดูแลอย่างนุ่มนวลมาก อาจารย์ดูแลผู้สูงอายุแบบใส่ใจ ทำให้นักศึกษาเข้าใจและจะนำไปปฏิบัติ” และ 4) พฤติกรรมพยาบาลของพยาบาลประจำหอผู้ป่วย “ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าหรือพี่พยาบาลประจำหอผู้ป่วย เป็นตัวอย่างที่ดีในการเป็นพยาบาลที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคำนึงผู้ป่วยเป็นอย่างดี” จากการประเมินผลดังกล่าว นำไปสู่คำถามที่ว่า ภายหลังจากฝึกปฏิบัติผู้เรียนมีพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุอยู่ในระดับใด และมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลและสามารถทำนายการเกิดพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุในนักศึกษาพยาบาลได้

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่า ปัจจัยที่อาจมีผลต่อพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุอย่างเอื้ออาทร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน⁹ ประสบการณ์การดูแล^{10,11} ทักษะติดต่อผู้สูงอายุ^{9,10,12,13} พฤติกรรมพยาบาลของอาจารย์นิเทศและพยาบาล^{9,10,14,15} สิ่งแวดล้อม^{10,11,15} ทั้งนี้ยังพบว่า ชั้นปีการศึกษา เพศ ไม่มีผลต่อการรับรู้พฤติกรรมดูแลอย่างเอื้ออาทรอย่างมีนัยสำคัญ¹⁶ อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ของความรู้ ทักษะติดต่อผู้สูงอายุ ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุ การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรของอาจารย์นิเทศ การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรของพยาบาล วิชาชีพและสิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วยยังขาดความชัดเจนว่า มีความสัมพันธ์และอิทธิพลในการทำนายพฤติกรรมเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลหรือไม่และมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้การศึกษาในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ใช้ทฤษฎีการดูแลอย่างเอื้ออาทร 10 ด้าน ของ Watson เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย¹⁷⁻¹⁹ ซึ่งมีแนวคิดมุมมองทางตะวันตกในการดูแลผู้ป่วยไม่จำเพาะวัยใด อีกทั้งเน้นการรับรู้พฤติกรรมของผู้เรียน¹⁷⁻¹⁹ มากกว่าการมีพฤติกรรม ด้วยความแตกต่างของความหมายพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุในบริบทสังคมไทย¹² อาจส่งผลให้การอธิบายพฤติกรรม

ผู้เรียนในการดูแลผู้สูงอายุโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่ต้องนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลยังไม่ชัดเจน

บุคคลจะแสดงพฤติกรรมเมื่อบุคคลได้เรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ผ่านกระบวนการทางปัญญา จนเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและคาดหวังผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นด้านบวก จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีแรงจูงใจและผลักดันให้กระทำพฤติกรรมนั้นด้วยความพึงพอใจ มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องถึงแม้ว่าผลที่ได้ไม่เป็นไปตามคาดหวัง แต่ยังคงมีความพยายามและตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นต่อไป โดยพฤติกรรมที่แสดงออกขึ้นกับปัจจัยด้านบุคคลและสิ่งแวดล้อม²⁰ ดังนั้นหากนักศึกษาพยาบาลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยบุคคลได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในครอบครัว ทักษะติดต่อผู้สูงอายุ การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของอาจารย์นิเทศ การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของพยาบาล และปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วย อาจส่งผลให้มีพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาลในวิชาปฏิบัติการพยาบาล 4 เป็นอย่างไร ปัจจัยใดที่สัมพันธ์และสามารถทำนายพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาลได้ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานและข้อค้นพบที่นำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติสายการพยาบาลผู้สูงอายุที่เน้นพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกับพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สามารถทำนายพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในครอบครัว ทักษะติดต่อผู้สูงอายุ การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของอาจารย์นิเทศ การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ และการรับรู้สิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล
2. ปัจจัยที่คัดสรรร่วมกันทำนายพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

แบนดูรา²⁰ ระบุว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะมีปฏิสัมพันธ์หรือได้รับอิทธิพลจากปัจจัยส่วนบุคคลและ/หรือปัจจัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งบุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดล้วนแต่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มาจากประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จมาก่อน จากการสังเกตหรือการเลียนแบบตัวแบบ การได้รับคำชมแรงจูงใจ และจากสภาพร่างกายและอารมณ์ที่เหมาะสม โดยได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ส่งผลให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองรวมทั้งความคาดหวังผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ทำให้บุคคลกระทำพฤติกรรมออกมา ดังนั้นปัจจัยบุคคล ได้แก่ ทักษะติดต่อผู้สูงอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในครอบครัว การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของอาจารย์นิเทศ การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ และ/หรือปัจจัยสิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วย อาจมีความสัมพันธ์และทำนายพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเชิงพรรณนา ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2556 ถึง 30 กันยายน 2557

ประชากรที่ศึกษา นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาล 4 ปีการศึกษา 2556

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 150 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 149 ฉบับ (ร้อยละ 99.3)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ 2) แบบสอบถามทัศนคติต่อผู้สูงอายุไทย ดัดแปลงโดย กาญจนาดังชลทิพย์ และคณะ¹² เป็นแบบมาตรวัดลิเคอร์ทสเกล 5 ระดับ 40 ข้อ คะแนนระหว่าง 40-200 คะแนน ค่า CVI และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง เท่ากับ 0.98, 0.85 3) แบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของอาจารย์และพยาบาลวิชาชีพ ดัดแปลงจาก บุญส่ง หาทวยการ²¹ แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ 6 องค์ประกอบ 25 ข้อ ค่า CVI เท่ากับ 0.96 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.96 และ 0.96 4) แบบสอบถามการรับรู้สิ่งแวดลอมในหอผู้ป่วย ดัดแปลงจาก บุญส่ง หาทวยการ²¹ เฉพาะการจัดสิ่งแวดลอม 16 ข้อ ค่า CVI เท่ากับ 1.00 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.91 5) แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุ ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทรทางการพยาบาลของ ชูติมา สีวงค์ลี และคณะ⁵ เป็นแบบมาตรวัดลิเคอร์ทสเกล 5 ระดับ 6 องค์ประกอบ 25 ข้อ ค่า CVI เท่ากับ 0.96 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.94

ขั้นตอนดำเนินการ หลังจากได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมงานวิจัยในมนุษย์ ขออนุญาตใช้เครื่องมือในการวิจัย แล้วนำไปตรวจสอบความตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และหาความเที่ยงจากนั้นผู้ช่วยวิจัย 2 ท่าน ดำเนินการเก็บข้อมูล อาสาสมัครส่งแบบสอบถามคืนที่กล่องโดยไม่ระบุชื่อและรหัสประจำตัวที่โรงพยาบาล พร้อมทั้งมอบของสมนาคุณราคาประมาณ 30 บาท

การวิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ปัจจัยที่คัดสรรและพฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

- วิเคราะห์หาความสัมพันธ์และปัจจัยที่คัดสรรร่วมทำนายพฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ ได้รับการอนุมัติยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่นตามวาระ 3.301 ครั้งที่ 8/2557 งานวิจัยนี้เลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสมัครใจ โดยไม่มีการระบุชื่อ อีกทั้งการเข้าร่วมการวิจัยนี้ไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาผลการศึกษาของวิชาและอาสาสมัครสามารถถอนตัวจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ และผลการศึกษาจะนำเสนอในภาพรวม

ผลการวิจัย

1. **ข้อมูลลักษณะทั่วไป** กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ย 2.64 คะแนน ทัศนคติต่อผู้สูงอายุเฉลี่ย 3.72 การรับรู้พฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของอาจารย์ในเทศและพยาบาลวิชาชีพมีค่าเฉลี่ย 4.71 และ 3.78 ทั้งนี้การรับรู้สิ่งแวดลอมในหอผู้ป่วยมีค่าเฉลี่ย 4.25 ขณะที่พฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ย 4.47

2. **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกับพฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลในวิชาปฏิบัติการพยาบาล** พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ การรับรู้สิ่งแวดลอมในหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=.289, r=.400$) ทัศนคติต่อผู้สูงอายุ การรับรู้พฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของอาจารย์ในเทศและพยาบาลวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=.161, r=.190$, และ $r=.165$) ขณะที่ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม

การพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล ($r=.152, p>.05$) (ตารางที่ 1)

3. ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลในวิชาปฏิบัติการพยาบาล พบว่า การรับรู้สิ่งแวดลอมในหอผู้ป่วยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุร่วมทำนายพฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 24.2 จากการวิเคราะห์ที่สามารถสร้างสมการทำนาย ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 2)

พฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล = $65.978 + .352$ การรับรู้สิ่งแวดลอมในหอผู้ป่วย + 6.100 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

การอภิปรายผล

1. พฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลในวิชาปฏิบัติการพยาบาล พฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับดี อภิปรายได้ว่าการบวนการจัดการเรียนการสอนของวิชาปฏิบัติการพยาบาลได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้สูงอายุอย่างเป็นองค์รวมตลอด จนการวางแผนจำหน่าย อีกทั้งการฝึกปฏิบัติยังสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการดูแลรวมด้วยประกอบกับความรู้จากการเรียนภาคทฤษฎีรวมกับการฝึกปฏิบัติงานที่ผ่านมา ทำให้เคยประสบความสำเร็จในการฝึกปฏิบัติมาก่อน ทั้งจากการสังเกตหรือการเลียนแบบตัวแบบจากรุ่นพี่ การได้รับคำชม สภาพร่างกายอารมณ์ที่เหมาะสมและอิทธิพลจากสิ่งแวดลอม¹⁹ ทำให้นักศึกษามีความคิด ความรู้สึก เกิดความเชื่อมั่นในสมรรถนะของตนเป็นผลให้แสดงพฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุอยู่ในระดับดี เช่นเดียวผลงานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งพบว่าอยู่ในระดับดี^{17,18,19,23}

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกับพฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลในวิชาปฏิบัติการพยาบาล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของ

นักศึกษา อภิปรายได้ว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ทำให้นักศึกษามีการเรียนรู้เข้าใจ จนทำให้เกิดความพร้อมของกระบวนการคิดที่เชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติการพยาบาลได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลศึกษาที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาล⁹ ถึงแม้ว่าผลการศึกษาคั้งนี้จะไม่สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ของการเรียนและสมรรถนะทางคลินิกในนักศึกษาพยาบาลที่เรียนในภาคการศึกษาสุดท้ายระบุว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลทางอ้อมผ่านตัวแปรกลาง ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิก^{23,24} โดยอาจส่งผ่านตัวแปรทัศนคติ²⁵ เนื่องจากการฝึกปฏิบัติอาจมีตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลทั้งทางตรงทางอ้อมและตัวแปรกลาง อาทิ วัตถุประสงค์ ลักษณะของวิชาภาคทฤษฎี วิชาภาคปฏิบัติ เป็นต้น ทำให้ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมปฏิบัติการพยาบาลมีความแตกต่างกัน

ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในครอบครัวไม่ทำให้พฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุเพิ่มหรือลดลง ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีผู้สูงอายุอาศัยร่วมในครอบครัวประมาณร้อยละ 52 มีประสบการณ์ดูแลขณะเจ็บป่วยเพียงร้อยละ 42.3 โดยส่วนใหญ่ใช้เวลาในการดูแล 3 วัน อาจยังไม่เข้าใจและตระหนักถึงประสบการณ์ความสำเร็จที่ปฏิบัติทำให้ความเชื่อมั่นที่กระทำแบบเดียวกันและคาดหวังว่าจะทำได้สำเร็จนั้นไม่ชัดเจน²⁶ ดังจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์ที่พบว่าประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในครอบครัวที่ผ่านมาไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิก²⁷

ทัศนคติต่อผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษา แสดงว่าเมื่อนักศึกษามีทัศนคติต่อผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นย่อมมีพฤติกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นด้วย อภิปรายได้ว่า พฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุที่

นักศึกษาแสดงออกนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากทัศนคติอันประกอบด้วย ความรู้สึก คุณค่า วัฒนธรรม ประสพการณ์ และความเชื่อที่มีต่อสิ่งนั้น^{13,28} สอดคล้องกับผลการศึกษาในนักศึกษาพยาบาลชั้นปี 3 และ ปี 4 พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญ^{9,25}

การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของอาจารย์นิเทศ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษา อธิบายได้ว่า พฤติกรรมของอาจารย์ในการนิเทศ การให้คำปรึกษา แนะนำ กระตุ้น และร่วมปฏิบัติงานกับนักศึกษาจากตัวแบบที่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองว่าตนเองย่อมสามารถที่จะกระทำได้⁸ สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า การรับรู้พฤติกรรมการสอนทางคลินิกของอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล⁹ ทั้งนี้อาจารย์นิเทศนับว่าเป็นหนึ่งในสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ทางคลินิกรอบตัวนักศึกษาพยาบาลที่จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกยินดีที่จะฝึกปฏิบัติงานและเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน¹⁵

การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษา อธิบายได้ว่า นักศึกษาจะเสริมสร้างการเรียนรู้เพิ่มความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ด้วยการสังเกตหรือเลียนแบบพฤติกรรมของพยาบาลวิชาชีพซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากนักศึกษาจะประเมินความสามารถของตนเองจากการเปรียบเทียบกับกระทำของบุคคลอื่น ถ้าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ตนเองยอมรับและทำกิจกรรมได้สำเร็จ ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจทำให้บุคคลนั้นเชื่อว่าตนเองย่อมสามารถที่จะปฏิบัติได้²⁶

การรับรู้สิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษา เนื่องจากภายใต้เงื่อนไขของสิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วย เช่น ความปลอดภัย การมีส่วนร่วมของทีมสุขภาพ การกำหนดกิจกรรมที่ชัดเจน การมีเป้าหมายร่วมที่พึงพอใจ การดูแลผู้ใช้บริการเป็นศูนย์กลางแบบองค์รวม

และการให้คุณค่า ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างสนุก ส่งเสริมผู้เรียนมีความสนใจที่จะดูแลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น^{10,11,23,27} อิทธิพลของสัญลักษณ์หรือสื่อต่างๆ กิจกรรม ลักษณะทางกายภาพ ต่างๆ ล้วนแล้วแต่เป็นตัวกระตุ้นผ่านกระบวนการเรียนรู้ จึงทำให้พฤติกรรมนักศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลง²⁶

3. ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลในวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาล สิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วย และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุร่วมทำนายได้ถึงร้อยละ 24.2 แสดงว่า เมื่อนักศึกษามีการรับรู้สิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วยร่วมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุสูงจะทำให้ นักศึกษามีพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอธิบายได้ว่าสิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วยที่ฝึกปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การให้คำแนะนำ และเปิดโอกาสให้ซักถามของอาจารย์นิเทศ การมีอัยยาศัยที่ดี และเป็นกันเองของพยาบาลประจำหอผู้ป่วยและการชี้แนะหรือให้คำแนะนำของเพื่อนนักศึกษา ระบบบริการในหอผู้ป่วยที่เน้นการประเมินภาวะสุขภาพ ระบบให้คำปรึกษา การให้ญาติมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมและระบบการส่งต่อรวมทั้งสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุผ่านกระบวนการรับรู้ในเรื่อง ประสพการณ์ความสำเร็จที่ได้พบ การมีคำพูดชักจูงให้กำลังใจจากอาจารย์ พยาบาลและเพื่อน ภายใต้บริบทที่เอื้ออำนวย สนับสนุนการเรียนรู้ดังกรอบแนวคิดของการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุที่ครอบคลุมทั้งพฤติกรรมผู้ให้บริการที่เอื้ออาทร ระบบบริการสุขภาพและ สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออาทร⁷ ประกอบกับปัจจัยภายในบุคคล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุที่สูงขึ้น ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจ เกิดความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถปฏิบัติการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุ และเป็นส่วนหนึ่งของทีมสุขภาพได้ ขณะที่ร่างกาย อารมณ์มีความพร้อมจึงส่งผลให้นักศึกษามีแรงจูงใจและ ผลักดันให้กระทำพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุด้วยความพึงพอใจ มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

สอนทัศนคติต่อผู้สูงอายุ การรับรู้ พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของอาจารย์นิเทศ การรับรู้

พฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ และประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในครอบครัว ไม่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลได้ อาจเนื่องมาจากความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างตัวแปรอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งตัวแปรดังกล่าวมีระดับค่าคะแนนอยู่ในเกณฑ์ดี จึงทำให้อำนาจในการร่วมทำนายลดลง

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการความรู้และการจัดสิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วยเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนจากฝ่ายวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

1. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. คู่มือการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาล 4. เอกสารอัดสำเนา. ขอนแก่น: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2555.
2. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. มาตรฐานและแนวทางการกำหนดความรู้ความสามารถทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น สำหรับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ. นนทบุรี: พี.เอ. ลีฟวิ่ง; 2552.
3. Watson. J. Nursing: Human science and human care a theory of nursing. New York: National League for Nursing; 1988.
4. สิวลี ศิริไล. จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2548.
5. ชุตติมา สืบวงศ์ลี, ศิริเดช สุชีวะ และ สุวิมล ว่องวานิช. การพัฒนาเครื่องมือประเมินพฤติกรรมกรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทรทางการพยาบาลโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงปัญหา. SDU Res 2011; 7(2): 127-142.
6. ภรณ์ เลื่องอรุณ, สุภาพร วรณสันต์ และ อริสา จิตต์วิบูลย์. การพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมกรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาล. การพยาบาลและการศึกษา 2555; 5(2): 90- 103.
7. วรณภา ศรีธัญรัตน์ และ ผ่องพรรณ อรุณแสง. การพัฒนางานประจำสู่วัตถุกรรม : การพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุ. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนาหาวิทยา; 2550.
8. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สรุปประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาล 4 .เอกสารอัดสำเนา. ขอนแก่น: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2555.
9. ปานทิพย์ ปุณณานนท์ และทัศนีย์ เกริกกุลธร. ปัจจัยทำนายสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์. J Nurs Sci S1 2011; 29(1): 47-55.
10. Robinson A, Andrews-Hall S, Cubit K, Fassett M, Venter L, Menzies B, Jongeling L. Attracting students to aged care: The impact of a supportive orientation. Nurse Education Today 2008; 28:354-362.
11. Brown J, Nolan M, Davies S, Nolan J, Kead J. Transforming students' views of gerontological nursing: Realising the potential of 'enriched' environments of learning and care: multi-method longitudinal study. International Journal of Nursing Studies 2008; 45: 1214-1232.
12. กาญจนา ตั้งชลทิพย์, ปัทมา ว่าพัฒนางศ์, เฉลิมพล แจ่มจันทร์, อุไรวรรณ คณิงสุขเกษม, ภรณ์ วงษ์เอก, สุรีย์พร พันพืง. คุณค่าผู้สูงอายุ: ภาพสะท้อนมุมมองจากคนสองวัย. ใน ประชากรและสังคม 2553: คุณค่าผู้สูงอายุในสายตาสังคมไทย. สุชาติดา ทวีสิทธิ์ และ สวรัย บุญยมานนท์ บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา; 2010.
13. Deltsidou A, Gesoull-Voltyrki E, Mastrogiannis D, Mantzorou M, Noula M . Nurse teachers' and student nurses' attitudes towards caring the older people in a province of Greece. Health Science Journal 2010; 4(4): 245-257.

14. Nelson N. Beginning nursing students' perceptions of the effective characteristics and caring behaviors of their clinical instructor. Dissertation Doctor of Philosophy, Capella University. Minneapolis, United States; 2011.
15. Papp I, Markkanen M, Von Bonsdorff M. Clinical environment as a learning environment: student nurses' perceptions concerning clinical learning experiences. *Nurse Education Today* 2003; 23 : 262-268.
16. Khademian Z, Vizesfar F. Nursing students' perceptions of the importance of caring behaviors. *Journal of Advanced Nursing* 2008; 61(4): 456 - 462.
17. พิมพ์พรณ รัตน์โกมล และ มณฑาทิพย์ สุรินทร์ อารณ. รายงานการวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทร ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท. ชัยนาท: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท; 2553.
18. กฤตพร สิริสม, พันธ์ยา วรณวิไล, อรทัย แก้วมหากาพ. รายงานการวิจัย พฤติกรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาลขณะฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 ตามการรับรู้ของตนเอง อาจารย์และผู้รับบริการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา. มปป: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา; 2551.
19. บุญตา สุขวดี. รายงานการวิจัย พฤติกรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาลและการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาล. มปป: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช; 2551.
20. Bandura A. Social foundations of thought and action: A social cognitive theory. New Jersey: Prentice Hall; 1986.
21. บุญส่ง หาทวายการ. การพัฒนาแบบวัดการพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุตามการรับรู้ของผู้สูงอายุที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล. *วารสารสมาคมพยาบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* 2012; 30(2): 154-165.
22. สุกัญญา ปานเจริญ, สุกรัตน์ ศิริกุล. พฤติกรรมการดูแลผู้ป่วยอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาลในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา* 2553; 3(3): 64-74.
23. Blackman I, Hall M, Darmawan N. Undergraduate nurse variables that predict academic achievement and clinical competence in nursing. *International Education Journal* 2007; 8(2): 222-236.
24. มาลีวัล เลิศสาครศิริ , สุดารัตน์ สุวารี. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติการพยาบาล สหัตถศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ* 2555; 35(2): 91-99.
25. Guzman A, Jimenez B, Jocson P, Junio R, Junio E, Jurado N, Justniano F. Filipino Nursing Students' Behavioral Intentions Toward Geriatric Care: A Structural Equation Model (SEM). *Educational Gerontology* 2013; 39(3) :138-154.
26. Bandura A. Self-efficacy: the exercise of control. New York: W.H. Freeman; 1997.
27. Hakimzadeh R, Ghodrati A, Karamdost N, Ghodrati H, Mirmosavi J. Factors affecting the teaching-learning In nursing education. *GSE Journal Of Education* 2013. Available from: <http://worldconferences.net/journals/gse/GSE%2011%20REZVAN.pdf> 31 March 2014.
29. Lovell M. Caring for the elderly: changing perceptions and attitudes. *J Vasc Nurs* 2006; 24(1): 22-26.

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล

	Student	GPA	Exp	Attitude	Lect	RN	EN
Student	1						
GPA	.289**	1					
Exp	.152	-.025	1				
Attitude	.161*	.072	.087	1			
Lect	.190*	.122	-.057	.087	1		
RN	.165*	-.111	.030	.140	.576**	1	
EN	.400**	.008	.094	.108	.284**	.333**	1

**p < 0.01, * p < 0.05

หมายเหตุ

- Student : พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล
 GPA : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ
 Exp : ประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยในครอบครัว
 Attitude : ทักษะคติต่อผู้สูงอายุ
 Lect : การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของอาจารย์นิเทศ
 RN : การรับรู้พฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ
 En : การรับรู้สิ่งแวดลอมในหอผู้ป่วย

ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์พหุคูณเชิงเส้นตรงของปัจจัยทำนายพฤติกรรมพยาบาลเอื้ออาทรผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล (N=149)

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	b	S.E. est	Beta	t	Sig
EN	.400(a)	.160	.154	.352	8.65252	.398	5.522	.000
GPA	.492(b)	.242	.231	6.100	8.25034	.285	3.960	.000

ค่าคงที่ (a)=65.978 ค่า R=.492 ค่า R² = .242 SE b=6.777

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\text{Behavior} = 65.978 + .352\text{EN} + 6.100\text{GPA}$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .398Z\text{EN} + .285Z\text{GPA}$$

Predicting Factors of Age-Friendly Nursing Care Behavior by Nursing Students-Nursing Practice Subject

Mayuree Leethong-in PhD*

Sirimart Piyawattanapong PhD*

Abstract

The purposes of this predicting research were 1) to investigate age-friendly nursing care behaviors performed by nursing students, 2) to examine associated factors as well as predicted nursing students' age-friendly nursing care behaviors. A population of 149 students enrolled in the Nursing Practice 4 subject, academic year 2013 at the Faculty of Nursing at KhonKaen University were selected. This study was conducted throughout December 2013 - April 2014. Selected factors included previous experience, academic achievement, attitudes toward the elderly, age-friendly nursing care behaviors of instructors and professional nurses, a friendly environment and nursing students' age-friendly nursing care behaviors.

Data were collected using 1) a demographic data form 2) attitudes towards the elderly questionnaire 3) students' perception of instructor's age-friendly nursing care behaviors 4) students' perception of nurses' age- friendly nursing care behaviors according to the clinical area questionnaire, 5) students' perceptions as per the friendly environment questionnaire, and 6) nursing students' age-friendly nursing care behavior scales. The internal consistency reliability using Cronbach's alpha was 0.85, 0.96, 0.96, 0.91 and 0.94 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson Product moment Correlation coefficient and stepwise multiple regression.

The results revealed the following: 1) Age-friendly nursing care behaviors of nursing students were all at a high level. 2) Academic achievement amid the Gerontological Nursing subject, attitudes towards the elderly, age- friendly nursing care behaviors of instructors and professional nurses, and a friendly environment all had a positive relationship with nursing students' age-friendly nursing care behaviors ($r=.289, .161, .190, .165, .400, p<.05$). Notably, previous experience in caring for the elderly revealed no relation to nursing students' age-friendly nursing care behaviors ($r=.152, p>.05$). 3) A friendly environment ($\beta =.398, p<.001$) and academic achievement in the Gerontological Nursing subject ($\beta = .285, p<.001$) could together explain a 24.2 % variance during nursing students' age-friendly nursing care behaviors ($R^2=24.20, p< .05$)

Suggestion: Ideally taking place would be the development of class instruction with the integration of knowledge and environment management in wards to promote more age-friendly nursing care behaviors.

Keywords: age-friendly nursing care behavior, nursing students

* Assistant Professor, Faculty of Nursing, Khon Kaen University